

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Vår dato: 03.02.2014
Deres dato:
Vår ref.: 2012/7209
Deres ref.:

Klage på vedtak om utplanting av sitkagran - Vikna - gnr.bnr 25/1 - oversendelse for endelig behandling

Klage fra Naturvernforbundet/SABIMA bringer ikke inn vesentlig nye opplysninger eller faktorer som ikke er vurdert før.

Fylkesmannens vedtak av 26.09.2013 opprettholdes, og saken oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

For øvrig har Vikna kommune og Fylkesmannen lansert et arbeid for å styrke kunnskapen om sitka og bl.a. kystlynghei i Vikna kommune.

Det vises til Fylkesmannens vedtak av 26.09.2013 med tillatelse til- og avslag på søknad om utsetting av sitkagran, *picea sitchensis*, på eiendommen 25/1 i Vikna kommune, Nord-Trøndelag. Vedtaket er påklaget av Naturvernforbundet og SABIMA i et fellesbrev av 7.11.2013. Klagen ble oversendt grunneieren til eventuell uttalelse i brev av 13.11.2013, med uttalefrist 26.11.2013. Grunneieren har ikke avgitt uttalelse.

Herved oversendes saken for endelig avgjørelse

Bakgrunn

Fylkesmannen har i vedtak av 26.9.2013 med hjemmel i «Forskrift om utsetting av utenlandske treslag for skogproduksjon», gitt tillatelse til utsetting av sitkagran i område A (ca 24 da) på vedlagt kart, og avslått søknaden hva angår område B (ca 14 da) på eiendommen 25/1 i Vikna kommune. Begge områdene er hogde sitkaplantefelt. Fylkesmannen gjennomførte befarings i området den 05.06.2013.

Avslaget for område B er begrunnet med at sitka har gradering «Svært høy risiko» i Artsdatabankens Svarteliste, og at område B ligger i- eller nær opp til et viktig naturområde, med naturreservat, naturtypeområde, biologisk rikt område langs Steinsfjordelva og et markant kystlandskap for øvrig, og at utsetting vil medføre uheldige følger for naturmangfoldet i dette området.

Tillatelsen til område A er begrunnet med det ikke konkret er registrert verdifulle naturtyper og naturmangfold nær opp til utsettingsområdet, og at replanting ikke øker samlet belastning. Fylkesmannen har i avgjørelsen for denne saken i første rekke lagt til grunn kortdistansespredning til nærliggende områder, og i mindre grad i langdistansespredning - selv om langdistansespredning fra de enkelte felt kan være sannsynlig i et lengre tidsperspektiv.

Det vises for øvrig til Fylkesmannens samlede begrunnelse i vedtak av 26.09.2013.

Formelt om klagen

Klagerne Naturvernforbundet og SABIMA har klagerett. Klagerne varslet klage den 22.10.2013, etter å ha blitt kjent med saken den 30.9.2013, og klage med begrunnelse er deretter datert den 23.10.2013. Det ser dermed ut som varslingsfristen for klage er oversittet med en dag (klagefrist 3 uker fra mottakelse av vedtak). Fylkesmannen har gitt oppreisning av fristen med henvisning til forvaltningslovens § 31, på grunn av at oversittelsen er svært liten og at det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd. Særlige grunner er her at det for første gang er fattet vedtak om utplanting av sitkagran etter «Forskrift om utplanting av utenlandske treslag» i Nord-Trøndelag, en tematikk som har betydelige interesser. Fylkesmannen har tatt klagen opp til behandling.

Begrunnelse fra klager

Hovedtema i klagen er vurdering av spredningsfare med påvirkning fra sitkagran og påvirkningsfaktorer på de naturtypene som er rundt omsøkte plantefelt. Andre tema er bl.a at spredningsfare på myr er større enn antatt, vurdering av spredningsrisiko om hogstfelt replantes eller ikke, uklare forhold vedrørende vilkår og internkontroll.

Vi viser til klagerens samlede begrunnelse i brev av 23.10.2013.

Kommentar fra grunneier

Grunneieren har ikke kommentert klagen.

Fylkesmannens anførsler

Fylkesmannen drøfter de momenter som gjelder område A med tillatelse og som er påklaget, og ikke område B hvor utsetting er avslått og avgjørelse ikke er påklaget.

Fylkesmannen anfører følgende til de momenter som er brakt inn i klagen:

Spredningsfare ved utsetting av sitka

Klageren påpeker at utsetting vil føre til langdistansespredning.

Fylkesmannen anfører at sitkagran kan spre seg ved kortdistansespredning og langdistansespredning. Kortdistansespredning er den jevne spredning som foregår i frøår, og til areal relativt nært mortreet. Sitka sprer seg best til avdekket mark (vegsider, grøftekanter), sprer seg for øvrig lett til kystlynghei, og all aktuell fastmark. Arten er svært spredningsdyktig, og er oppført i kategori «Svært høy risiko» i Artsdatabankens Svarteliste.

Langdistansespredning opptrer sporadisk ved spesielle værforhold, når frøene løftes klar av vegetasjonen og føres lengre avgårde. Dette skjer sjeldnere, kanskje med flere 10-års mellomrom, men kan også skje når som helst. I DN-utredning 8-2012, utarbeidet ved Institutt for biologi, NTNU, anføres at det likevel er langdistansespredning som er det vesentlige invasjonspotensialet for nye arter. Trolig vil hogde felt av sitka ha mindre spredningsfare enn replantet stående skog, idet den gjenliggende frøbasen har begrenset overlevingssevne over vinteren.

Det vil kunne være sannsynlig med langdistansespredning til andre områder på Vikna fra felt A. På Vikna er det områder bl.a. med kystlynghei, og det er trolig områder med kystlynghei som ikke er registrert i dag. Det er imidlertid i dag også mange eksisterende bestand med

sitkagran i Vikna. Disse bestandene er hver for seg stort sett små, og ble plantet med statstilskudd i skogreisningsepoken på 1960- og 70 tallet. Disse relativt mange bestandene er i dag delvis i frømoden alder. Samlet er det et betydelig potensial for spredning fra de mange eksisterende sitkaplantinger i Vikna og Ytre Namdal for øvrig. Sitka har sterke spredningsegenskaper og trives utmerket i fuktig kystklima. På sikt kan spredning fra disse mange bestander påvirke kystnaturen i Vikna og Ytre Namdal betydelig.

Skal faren for ukontrollert kort- og langdistansespredning reduseres/elimineres, bør tiltak iverksettes. For å handtere dette, bør en bygge kunnskap og etablere en helhetsstrategi. Etter Fylkesmannens mening bør en altså ha en strategi ut over de saker og søknader som kommer fram «av seg selv».

Ut fra treslagets iboende egenskaper og føringsdokumentene så ligger det en høy terskel for tillatelse til sitka. Fylkesmannen har for område A konkludert med at det ikke er verdifulle naturområder nært utsettingsområdet. Videre så har Fylkesmannen i sin helhetsvurdering, på bakgrunn av den beskrevne situasjonen, ikke lagt avgjørende vekt på faren for langdistansespredning for denne søknaden, selv om et potensial er der.

Med hensyn til kunnskapsoppbygging, så har Fylkesmannen og Vikna kommune nå lansert et arbeid for å kartlegge både sitka og kystlynghei i Vikna nærmere, med noe foreløpig finansiering på plass og med forslag til en arbeidsgruppe. Dette vil kunne gi kunnskap for å vurdere videre strategi mht. sitka.

Mangelfull søknad, dokumentasjon og framtidig kontroll med vilkår

Klageren påpeker mangelfull søknad, bl.a. mht beskrivelse av tiltak.

Angivelse av området og andre arter

Søknadsområdene ble etter befaring fra søkers side konkretisert på et bedre kart enn det som var vedlagt søknaden. Området er godt nok kartfestet.

Søker har opplyst om andre arter på eiendommen (bergfuru, sitka), og angitt disse grovt på kart. Disse artene og areal er observert under befaring, og områder med plantede bartre er til dels lett å identifisere på flybilder, selv om de ikke skulle være konkret dokumentert på kart.

Vilkår

Søknaden kan oppfattes mangelfull når det gjelder angivelse av tiltak for å hindre spredning. Det er likevel Fylkesmannen som i førstelinje setter vilkår, og Fylkesmannen legger til grunn at vilkår skal etterleves.

Vilkår er dog en bedret sannsynlighet for å hindre spredning på kort sikt, og er ingen eksakt sikkerhet. Vilkår vil ha sine begrensninger, f.eks ved spredning over til andre eiendommer. I hvilken grad offentlige myndigheter i et generasjonsperspektiv vil ha ressurser og prioritet til å kontrollere vilkår, kan ikke forutses. Dette er også beskrevet i Fylkesmannens vedtak, s. 9 i det opprinnelige vedtaksbrevet

Fylkesmannen mener at oversikten over nærområdene til denne søknaden er tilstrekkelig grunnlag til at søknaden kan behandles, selv om kunnskap om sitka og kystlynghei generelt ikke er god nok for Vikna som helhet.

På tross av opprinnelig noe mangelfull søknad, har Fylkesmannen nok opplysninger til å fatte vedtak og sette vilkår i saken.

Klima og vannkvalitet

Klageren har anførsler til vannhusholdning, vannkvalitet og klima.

Fylkesmannen har ikke merknader til disse punkt.

Fylkesmannens samlede vurdering

Fylkesmannen har i denne oversendelsen utdypet vurderingen av kystlynghei og sitka i Vikna og spredningsfare. For øvrig vises til beskrivelser, vurderinger og begrunnelse i forbindelse med vedtaket av 27.09.2013.

Klage fra Naturvernforbundet/SABIMA bringer ikke inn vesentlig nye opplysninger eller faktorer som Fylkesmannen ikke har vurdert før.

Fylkesmannens vedtak av 26.09.2013 opprettholdes, og saken oversendes Miljødirektoratet for endelig vurdering.

Det presiseres dog at vedtaket er tillatelse til engangsutplanting på de aktuelle areal.

Til orientering starter neste «sesong» for utplanting til våren.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f)
Miljøverndirektør

Eldar Ryan
Senioringeniør
Miljøvernavdelingen

Kopi uten vedlegg:

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag, postboks 132,
7702 Steinkjer
SABIMA, Postboks 6784 St.Olavs plass, 0130 OSLO
Dag Hallvard Ystgaard, 7900 Rørvik
Vikna kommune, 7900 Rørvik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Tillatelse med vilkår og avslag på søknad om utsetting av utenlandsk treslag sitkagran picea sitchensis på eiendommen 25/1 i Vikna kommune
- 2 Klage Sabima Naturvernforbundet
- 3 Vedtak om tillatelse og avslag på planting av sitkagran - melding om klage – uttalelse
- 4 KartVedtak